

LA VINGUDA DELS TRES PRESIDENTS

¡Aquesta es la visita que voldríam que l' Espanya rebés!

LA SETMANA

ULLADA POLÍTICA

El govern ha donat alguns dies de descans als parets y als avis de la Patria. Las vacacions de Nadal s'han tornat vacacions de any nou. Las Corts tornarà a obrirles l' dia 21 si no pert la clau ó l'pany no se li espalla.

En les últimes sessions el govern ha hagut de cedir a las pretensions particulars de no poche diputats que li posaven la pistola al pit diuentili: «O'm complaus, ó faig obstrucció y no hi ha pressupostos.» Y l' govern a tot deya amén.

Menos mal quan aquests procediments s' han posat en joch per obtenir cosas tan justas com l' amnistia, que s' ha aleçant no per gracia ó complacencia dels elements gubernamentals, sino lluytant ab enteresa y imposantes als enemics de la mateixa qu' eran molts y poderosos. El temor de que s' promogués un debat sobre l' procediments seguits ab els autors dels fets del 25 de novembre mogueren al govern a prometrala; y la por de que no s' aproressin avante de ti d' any els pressupostos obliguen a concedirla. Encare que no es tot lo amplia que deuria ser, representa una gran victoria de l' opinio.

**

Ara el problema polític està plantejat així: No es hora encare de que pugui pujar els conservadors en Maura ab les seves concomitancies ab els reactionaris y clericals s' ha allunyat del poder. Els aires d' Europa, y principalment els que bufan de la banda de França ho impedeixen. Quan el Vaticà va de derrota en derrota, no s' concebiria qu' Espanya s' constituirà en una especie de cantó vaticana.

Per aquest costat sembla que l' liberals estan segurs. Pero l' liberals més que dividits se troben actualment esmolicats per tota mena de discòrdies. Alguns d' ells se contenten ab arribar bonament a les eleccions de Diputats provincials, per asegurar-se així la part electiva del Senat, en qual cos deliberaient hi han tingut sempre molt poca forsa.

Qué farán pera matar el temps? Posar à debat els projectes de Lley de Asociacions y de substitució de l' consums. Així pensan entretenir-se, encare que no hajan de arribar a cap resultat pràctic. En contra de la Lley de Asociacions hi estan resoltament en Moret y en Maura, y si no desapareix d' ella l' amenaça que pesa sobre las asociacions de caràcter civil, no hi haurà un sol republicà que pugui votarla.

En quant a la substitució dels consums no es possible pensarhi mentres imperin uns governs tan despiñadores, qui no pensan més qu' en augmentar els gastos en progressió creixent escandalosa. Un dels meids de substitució era l' augment de las cédulas personals. Las cédulas s' han augmentat y l' consums continuarán percibintse sense la més mínima rebaixa.

**

Algunas pobles han posat en planta la seva supresió ab irato. El primer, Sagunto, bressol de la restauració. No podent resistir las tropelias del arrendatari, el vehinat va amotinarse. Y sortí, com es de costum en semblants casos, la benemèrita y funcionaren els mansers en la forma benigna que deya un

telegràma: «Dícese que los tiros fueron al aire; pero se registraron tres muertos y seis heridos graves. Figúrins lo que hauria succehit si les disparos en lloc de ferse en l' ayre, s' haguessin fet al bulto.

A Alicant la cosa ha sigut també seria: el motí formidable la repressió sangrenta. El mauser va produir alguns ferits y un mort, ab la particularitat de ser aquest no un amotinat sinó un pacifich ordenanza de telègraphos que s' esqueya a passar pel lloc dels successos, quan tornava de repartir algunes telegrams. Ja veuen si tenia rahó el difunt Sivela al calificar el mauser de providencial. Sols a la providencia se li poden ocurrir aquestes combinacions tan singulares. Si será pera despertar majors remordiments en els governants! Pero tot intítil: els nostres ministres se quedan sempre tan frescos. En Romanones ha dit que, per evitar desagradables contingencies, calia avisar als pobles de que l' consums no s' han suprimit.

Tinguin'ho com vulguin y veurán que assistim al més trist dels espectacles: à la mort de las grans esperances que havia despertat el sigeix xix als seus èpicos combats, ab els seus sacrificis immensos per la conquesta de las llibertats públicas.

Cada nou any que passa de la present centuria sembla que vaja enfondant la fossa que ha de dragara totas aquelles conquistas, tan costosament conseguidas, regadas ab rius de sanch generosa, en las quals flava la nació espanyola la seva redempció, el seu progrés, la seva felicitat, l' anhel de posar-se en consonància ab els pobles de la terra que tenint resolt el problema polític, el problema religiós y el problema econòmic, acometen avuy ab pas segur y mirada serena la resolució del més grave y trascendental de tots: la resolució del problema social.

Aquí, en cambi, vivim empantanegats miserables en las qüestions primordials de la vida pública.

En la escola dels pobles no hem passat del primer cartell, no hem sortit del A. B. C.: no hem arribat encare à configurar.

El problema polític estarà eternament per resoldre mentren existeixi una incompatibilitat absoluta entre l' régime monàrquic y las idees liberalistes y progressistes; entre l' privilegi basat en la lley d' herència y l' dret emanat de la lliure voluntat del poble. Y no s' adueixen exemples de nacions monàrquicas en las quals ha sigut possible realitzar la conjunció de aquests dos principis antitèctics: no s' retregui l' cas de Inglaterra, de Bèlgica, de Itàlia, que res significa ab relació a Espanya. Cada terra fa sa guerra. Las circumstancies especials de aquests països, hont ha sigut possible l' extrany maridatje de la monarquia y l' poble, no existeixen a Espanya. Aquí, à partir del sigeix xv, la monarquia es essencialment absolutista. Ho es per tradició, per atavisme, per fatalitat. Encare que l' monarcha volgues ser democràtic, no podrà. Ho probà D. Amadeo de Saboya y hagué de abdicar poc temps després de la seva coronació.

El régime en lloc de democratizar-se s' converteix en un dissolvent de las práctiques democràtiques.

Així està succeint a Espanya actualment, y en aquest punt no sembla sino que hagüen arribat al final del final. Contemplis sino l' espectacle escàndol qu' estan donant avuy las dos oligarquías que comparteixen l' exercici del poder, ab la seva carença de fé en tota idea, ab la seva falta completa de orientació, vivint al dia, desbaratadas, indisciplinades, regintse sols pels apetits y las concupiscències.

Dels polítichs que las componen se pot dir que no tenen sino ventre pera dragarre la substància del país y espinada pera doblegarla servilment davant del tron, qu' es qui las crida y las despatxa. Per pérdro tot han perdut fins el recort dels seus antecedents. Els que's diuhen conservadors se converteixen en reactionaris desaforats; els que s' anomenen liberals fan de totas las llibertats escarni y befa.

Y el país no 'n volen ni consells, ni dictats; no 'n volen més que l' cabala, la sanch y l' moll dels ossos.

El mateix els espanyols podém dir dels anys. Fíxemnos en lo que ha sigut el 1906 y posemmos à tremolar considerant lo que serà l' 1907.

Y no s' figurin que així siguin falornias, preocupacions ó judicis temeraris. En el meu concepte lo que passa en aquest particular respon à una llei fatal, ineludible. Es la consequència lògica de una causa fixa.

Mentre la major part de las nacions civilizadas

progressan y ascendeixen, Espanya retrocedeix y baixa à rodolons per la pendent del precipici, y ja es sapigut que per la llei de la gravetat, el mateix impuls del cos que s' precipita, aumenta la rapides de la cayuda.

Aquí tenen indicat quan menos el perquè hi ha que desconfiar del any que ara comença. Senzillament, per ser l' hereu y successor del que ha cessat, com aquest ho fou del anterior, y l' anterior del precedent, y l' precedent del de més enllà, y així successivament, en sentit invers, fins arribar al origen dels nostres mals, que si bé ho examinessim el tro-

**

Algunas pobles han posat en planta la seva supresió ab irato. El primer, Sagunto, bressol de la restauració.

No podent resistir las tropelias del arrendatari, el vehinat va amotinarse. Y sortí, com es de costum en semblants casos, la benemèrita y funcionaren els mansers en la forma benigna que deya un

baríam en la funesta aliança del altar y el tren, y ab l' anorrement complert del esperit del poble.

**

Jo m'figuro contemplar el cadáver del any 1906 rodejat de quatre ciris grocs, color de la ictericia. Un d' ells el régime, l' altre l' clericalisme, el tercer la reacció, l' últim el servilisme, qu' es de tots el que més regalima.

Y no hi ha més cera que la que crema.

Mirin'ho com vulguin y veurán que assistim al més trist dels espectacles: à la mort de las grans esperances que havia despertat el sigeix xix als seus èpicos combats, ab els seus sacrificis immensos per la conquista de las llibertats públicas.

Cada nou any que passa de la present centuria sembla que vaja enfondant la fossa que ha de dragara totas aquelles conquistas, tan costosament conseguidas, regadas ab rius de sanch generosa, en las quals flava la nació espanyola la seva redempció, el seu progrés, la seva felicitat, l' anhel de posar-se en consonància ab els pobles de la terra que tenint resolt el problema polític, el problema religiós y el problema econòmic, acometen avuy ab pas segur y mirada serena la resolució del més grave y trascendental de tots: la resolució del problema social.

Aquí, en cambi, vivim empantanegats miserables en las qüestions primordials de la vida pública.

En la escola dels pobles no hem passat del primer cartell, no hem sortit del A. B. C.: no hem arribat encare à configurar.

El problema polític estarà eternament per resoldre mentren existeixi una incompatibilitat absoluta entre l' régime monàrquic y las idees liberalistes y progressistes; entre l' privilegi basat en la lley d' herència y l' dret emanat de la lliure voluntat del poble. Y no s' adueixen exemples de nacions monàrquicas en las quals ha sigut possible realitzar la conjunció de aquests dos principis antitèctics: no s' retregui l' cas de Inglaterra, de Bèlgica, de Itàlia, que res significa ab relació a Espanya. Cada terra fa sa guerra. Las circumstancies especials de aquests països, hont ha sigut possible l' extrany maridatje de la monarquia y l' poble, no existeixen a Espanya. Aquí, à partir del sigeix xv, la monarquia es essencialment absolutista. Ho es per tradició, per atavisme, per fatalitat. Encare que l' monarcha volgues ser democràtic, no podrà. Ho probà D. Amadeo de Saboya y hagué de abdicar poc temps després de la seva coronació.

El régime en lloc de democratizar-se s' converteix en un dissolvent de las práctiques democràtiques. Així està succeint a Espanya actualment, y en aquest punt no sembla sino que hagüen arribat al final del final. Contemplis sino l' espectacle escàndol qu' estan donant avuy las dos oligarquías que comparteixen l' exercici del poder, ab la seva carença de fé en tota idea, ab la seva falta completa de orientació, vivint al dia, desbaratadas, indisciplinades, regintse sols pels apetits y las concupiscències.

Dels polítichs que las componen se pot dir que no tenen sino ventre pera dragarre la substància del país y espinada pera doblegarla servilment davant del tron, qu' es qui las crida y las despatxa. Per pérdro tot han perdut fins el recort dels seus antecedents. Els que's diuhen conservadors se converteixen en reactionaris desaforats; els que s' anomenen liberals fan de totas las llibertats escarni y befa.

Y el país no 'n volen ni consells, ni dictats; no 'n volen més que l' cabala, la sanch y l' moll dels ossos.

El mateix els espanyols podém dir dels anys. Fíxemnos en lo que ha sigut el 1906 y posemmos à tremolar considerant lo que serà l' 1907.

Y no s' figurin que així siguin falornias, preocupacions ó judicis temeraris. En el meu concepte lo que passa en aquest particular respon à una llei fatal, ineludible. Es la consequència lògica de una causa fixa.

Mentre la major part de las nacions civilizadas

progressan y ascendeixen, Espanya retrocedeix y baixa à rodolons per la pendent del precipici, y ja es sapigut que per la llei de la gravetat, el mateix impuls del cos que s' precipita, aumenta la rapides de la cayuda.

Aquí tenen indicat quan menos el perquè hi ha que desconfiar del any que ara comença. Senzillament, per ser l' hereu y successor del que ha cessat, com aquest ho fou del anterior, y l' anterior del precedent, y l' precedent del de més enllà, y així successivament, en sentit invers, fins arribar al origen dels nostres mals, que si bé ho examinessim el tro-

**

Algunas pobles han posat en planta la seva supresió ab irato. El primer, Sagunto, bressol de la restauració.

No podent resistir las tropelias del arrendatari, el vehinat va amotinarse. Y sortí, com es de costum en semblants casos, la benemèrita y funcionaren els mansers en la forma benigna que deya un

Mentre la vehina França escata briòsament l' arbre del Estat de la pugó clerical, la pobra Espanya s' asfixia, presa en els tentacles de l' aranya negra. Espanya es un feudo del Vaticà. De aquest estat de subjecció 'n sufreix l' ànima y l' cos de la nació. L' ànima perque 's veu ofegada per la pressió clerical que influeix en tots els ordres de la vida, en la política, en la instrucció, en las relacions socials, en l' exercici del dret y en el cumpliment de la justicia; y l' cos, perque la conseqüència inmediata de tanta ignominia es l' endarreriment, la depressió y la miseria.

Així veiem coincidir la immigració de las ordres monàsticas ab l' emigració dels brassos títuls, que ja no fugen d' Espanya individualment, sino en col·lectiu, per pobles enters. Qui havia de figurar-se que a començament del sigeix xx se reproduiria espontàniament un fet idèntic per sos resultats al de l' expulsió dels jueus y dels mores, que tan fatal resultà à la sort de la nació espanyola! Els jueus y 'ls mores de sigles anteriors estàvien avuy representats pels traballadors qu' emigran. Els governs els expulsen ja que no ab midas coercitives, ab samanera desaventada de regir el país, que provoca l' pitjor de tots els assots: la miseria y la fam. En un rapte de desperança els infelissos fugen d' Espanya, per fugir del cementiri.

En tal condicions qui pot pensar en acómetre l' problema social, pera resoldre'l ab la deguda armadura?

Així queda reservat pels pobles forts, per aquells en que l' capital necessita de brassos, reb de aquests las degudas intimacions, y aquestes se ueuen amparades progressivament pels poders públics. Pero jaquí... Aquí l' traball està abatut, principalment per estar agotades totes las fonts de producció. La lluita entre l' dos elements se converteix sempre en un desastre pera l' un y pera l' altre. A tal punt arribaré que ja no hi haurà més que una burgesia, la del Estat y la dels obtentors de monopolis per l' Estat concedits a determinats elements.

**

Tal es la situació desesperada en que s' inaugura l' any 1907.

Remey à un mal tan terrible?

No més n' hi ha un. El redressament, la vigorisació de la voluntat del poble: la solidaritat de tots els espanyols sense distinció de classes, ni de ideas, ni de partits. Una empenta nacional que acabi de una vegada ab tots els obstacles. Si un poble vol, consegueix sempre lo que's proposa.

P. K.

LAS CONSEQUÈNCIES DE LAS BOMBAS

PER lo bestials y sense solta que resultan els atentats terroristas de Barcelona, se fa sumament difícil presumir y averiguar qui 's prepara y qui 's perpetra. No van dirigits contra cap individualitat ni contra cap classe social determinada. Se coloca el projectil en qualsevol siti de la via pública, y si arriba à estallar reb qui reb: la casualitat es qui ho determina y ja may el salvatge autor del atentat. Qui profit treu del seu acte?

De manera que l' objectiu que aquest puga tenir, no s' endavinya, y per consegüent pecan de injustos els que tiran la culpa sobre l' anarquisme roig, com els que la fan recaure sobre l' anarquisme blanch. Més aviat tal insensat éssembla l' obra de un vessànic. O tal vegada tenen un punt de ràhó 'ls que creuen que s' tracta, sembrant el terror, de

Comissió municipal de Buenos Aires ha format las tarifes d' impostos que l' primer de Janer degueren començar à regir.

Las tinchs à la vista aquestas tarifes, y, no poch intriga, me fixo en una secció titulada *Impuesto sobre establecimientos peligrosos*.

Entre ells hi veig compresos nada menos que l' següent:

Fàbricas de escobas, fàbricas de objectos de mimbre, fàbricas de zapatillas...

Deixant de banda las escombraries y 'ls cistells, per més que 'm trenco l' cap no puch atinar com y per què la construcció de sabatilles pot resultar perillosa.

Encare que... jqui sab! Així com cada hú té l' seu mode de matar moscas, cada hú pot tenir també el seu mode de fabricar sabatilles.

Vajin à saber per quins diabolichs procediments deuen construirllas à Buenos Aires...

*</div

ELS REYS!..

provocar el descrédit y la ruïna de aquesta ciutat laboriosa y progressiva.

En tot cas, al govern y á las seves autoritats incumbeix el deber d' esbrinarho y prevenirho, en la impossibilitat de no haverlo pogut evitar, de castigarlo severament. ¿Ho fan així?

Fins ara tots els atentats han restat impunes. Y tant els seus autors deuen comptar ab aqueixa impunitat, que ab sols un dia de diferencia col·locan una bomba, que afortunadament no estalla, dintre de una escaleta de la Rambla de les Flors, y un'altra que reventa en el ja famós urinari de la mateixa Rambla, lo qual implica un cinisme y una desaprensió que cedeixen en burla y desprecí de la vigilància pública.

**

Valenta policia la que va enviar el govern á Barcelona! Tan augment de personal, tanta creació de gerarquies ¿de què ha servit, com no sigui de medi de repartir sous y rosegons de pà á uns quants amics y recomenats?

Se culpa al veïnat de que no secunda als famosos agents de la vigilància y la seguretat: tal vegada siga cert que no 'ls secundi; pero no ho es menos que pera poderlos secundar lo primer que fara menester es que sapigessin inspirarli la deguda confiança. Y ja res de lo que veis dels governs de Madrid inspira confiança á Barcelona. Pòsinse 'ls oligarcas la mà al pit, reflexionin ab sinceritat, y no podrán menos de reconéixer que Barcelona té ràhó. La policia que 'ns envien, es dintre de la seva humili esfera, un reflecte fidel de aquests governs desconeixadors de las públiques necessitats; desdenyosos de la opinió del país y perz 'ls quals gobernar es sinònim d' explotar á la nació sense misericordia.

Y son aquests els governs, que alsan la mà en actitud de amenassa, quan la corporació municipal, fentse intèrprete dels sentiments de la ciutat se queixa del abandono en que se la té y reclama una organització especial dels polítics, quals individus, per ser fills de la terra ó portar en ella una llarga residència, tinguin sisquera l' deugt coneixement dels homes y las coses de la ciutat. Bastá aquesta reclamació justa y acertada pera que 'l govern se sentís ofés y agraviat fins al extrém de maquinjar una mida de rigor extremat contra l'Ajuntament. Se parla fins de la seva suspensió. Pero com per una part l' arcalde de R. O., sentintse més barceloní que may, feu causa comú ab la corporació municipal, y per altra banda resulta sempre perillós excitar y afroantar la indignació de tot un poble, el govern se resigna á perdonar la vida als representants del poble barceloní.

Aixó es lo que á 'l ell deu indignarlo més: que la ciutat de Barcelona, desde que acabá ab el caciquisme, s'ha fet ja invulnerables contra les seves arbitriatates, y que per virtut de aquest esperit que cohesionava á tota la població, els seus mateixos alcaldes de R. O., posats en l' alternativa de optar entre la ciutat y el govern, optin sempre per la ciutat.

**

Pero 'l ministre Romanones ha trobat un medi segur de acabar ab el terrorisme de les bombas. Creu ell que lo que no ha conseguit la seva policia filla del favoritisme ho logràt ab una nova llei especial. Una especie de ley contra 'ls sospitosos. Alegant que altres nacions molt liberals, molt democràtiques, la tenen, ell també la vol tenir.

Comensim á tremolar, si tal intent se realisa. Podrá ser exacte que altres nacions han provehit á la seva seguretat prenent determinades mides legislatives; pero aqueixas nacions disfrutan de governs aptes, serens y justos, y tothom pot estar segur, segurissim, de que no farán may un ús indegut ó inadequat de las facultats extraordinaries que 'ls reconegui una llei d'escepció, mentres que aquí á Espanya—ho sabén per experiència—tota llei escepcional, per lo que atany als governants, es un'arma terrible posada en mans de un boig. Tinguemho per segur: tothom qui fea cosa á qualsevol esculpó de autoritat ó al més insignificant cacich, seria titllat de sospitoso, y li faríant pagar la festa.

¿Y no produirían aquestes mides més perturbacions y estragos que las mateixas bombas?

Així aném sempre, ab aquests governs desatenuts y ignorants: de mal en pitjor. Tots els seus rems implican una agravant á la dolència que 's proposan combatre. Els hi demanem zel y aptitud, y responden constantment ab nous atentats contra la llibertat. De liberals blossom y de la Constitució, garantia de tots els drets, á copia de retallarla'n fan un senzill adorno de paper.

J.

Hem de fer la revolució ab la intel·ligència, jamay ab la dinamita.—T. Lazarraga.

ELS REYS!..

Vensuts per fera miseria y mitj enrampe de fret, van pidolant una almoyna, amunt y avall dels carrers, una pobre dona, viuda, ab un nen de sis anyets.

Mare y fill fa temps que portan al mitj del rostre el sagell de l'anemia, que 'ls mustiga, que 'ls va matant lentament. Fa tant temps que la desgracia per tot arreu els segueix...

Tot d'una, el noyet ovira aquí á una nena, allí á uns nens, l'un, portant una tartrana enganxada ab un burret; l' altre, portant una nina en un cercle ó bé uns boixets; aquest, un casco ab plomero, trompeta, sabre y fusell; aquell, ab una pilota.

balas, balufas, estels, tots molt contents, tots felissos, tots cridaires, tots riallers...

Al veure tantes joguines, el nen, ab gran sentiment, á sa mare li pregunta:

—Miri, mama, miri!... ¿Veus?...

—Veus aquells nens, quantes coses?... —Qui 'ls hi ha porfat, mama?

—Els Reys!... —Per què, donchs, á casa no han vingut á portar res?...

La pobra mare se 'l mira y respon amargament, després d'estampar en les galtes del noyet, un ardent bes:

—Perquè 'ls Reys, fill meu, no hi passan per les cases dels pobrets!...

MANEL NOEL

Va de quènto

PRO l'haurán sentit contar, però no estarà de més repetirlo. Eran un home y una dona, casats, naturalment. Ell era un bon subjecte en tota la extensió de la paraula, pero agrafat per la seva mala sort; y ella rapaciana, insolent y tossuda, tossuda sobre tot. En una paraula: la part contraria del seu marit.

Un dia de pau no 'l tenian pas, y no era per culpa del marit, que la desitjava ab tot el cor la santa tranquilitat: qui la tenia tota la culpa era ella, la remaleïda, ab els seus nervis enfurriyats y ab la seva llengua viperina que, á cada dos per tres y sense com va ni com costa, l' arrastrava á armar un rebombori, que tot se 'n anava enlayre.

Vcls'hi aquí que una vegada, després de repetir á las barbas del seu home la lletanya de improperis que tenia per costüm, la va enriquir ab un nou insult que al seu pobre marit, al sentirlo, va ferlo brinar de la cadira. Li va dir *polls!*

—Jo, pollós?... —exclamà mirantla fit á fit.

—Sí... sí... pollós! —replicà ella, més decidida que mai, al veure que 'l piropo li havia fet tan efecte.

Pera compendre l'enfad del marit cal tenir en compte qu'era un home net com una patena, primorós en la condició de la seva persona hasta l'excess; que 's rentava y pentinava tres ó quatre vegadas cada dia, y estava orgullós de possehir tan remenables qualitats.

De manera que 'l pitjor insult que li podian dirigir era 'l que acabava de llansarli al rostre aquella arpia, que era 'l seu casticth.

—Vina'm aquí! —exclamà agafantla per las mans y tirantla de revés sobre una cadira, al mateix temps que li posava'l cap sobre la falda. —Buscame'l's els poll, á veure quants me'n trobas!

Pero ella alsants d'una revolada, continuó dihent:

—Pollós... Pollós!... El marit, fora de tino:

—Retira aquesta paraula.

Ella, entossudida:

—Pollós!

—Mira que te'n penedirás!...

—Pollós... Més que pollós!...

El marit perdé 'l món de vista, y agafantla de nou la tragé mitj arrossegantla fora'l pati, fins arribar al bancal del pou. En menos temps del que 's necessita pera contarlo, la entatxonà de peus á la galleda, issà la corda y comensá á baixarla poch á poch.

Mentre l' arrossegava, mentre la ficava á la galleda, lo mateix que desde que comensá á baixarla pou avall, ella no deixava de repetir l' insult, cada vegada ab veu més esgarrofosa.

El marit amollà cosa de una cana, parantse com pera rependre halé, y del pou sortia sempre la mateixa maleïda paraula: —Pollós!

Una cana més, nova pausa, y lo mateix.

Així arribà la galleda al ras de l' ayga: ja á n'ella se li mullavan els peus, y encara repetia: —Pollós!

Una mica més de corda: ja tenia ella l' ayga á la cintura, y continuava cridant: —Pollós!

Una nova afliuïda de llevant: y ab l' ayga al coll, encara ella repetia: —Pollós!...

El marit consumà 'l sacrifici. L' ayga al últim cobi per complert el cos de aquella tossuda, que no tornaria més á dirli pollós.

S' abocà al forat del pou, mirà abaxa, y de la seva dona no 'n vegé més que 'ls dos brassos, eixint estriats fora de l' ayga, y dels dos brassos las dos mans, y de las dos mans, els dos dits grossos ajuntant las uñas, en senyal d'esclarafar un poll.

La maleïda no podia parlar, s' ofegava, y encara li deya: —Pollós!...

*

Y ara si m' preguntan á que vé aquest conte vell, jo 'ls hi faré present qu'e pot molt ben aplicar a unas baralles novas.

Teníam á Barcelona un polítich molt semblant á la dona que insultava al seu marit; era tossut com ella, y com ella també camorrista, ab pretensions de revolucionari.

En un dia memorable, quan Catalunya entera s'uni en un sol sentiment de indignació, aqueix polítich com si's proposava insultar a la terra catalana portantli la contraria, 's despenjà ab un crit insensat, pretenent que l' ànima li sortia pels llavis.

—Aixó no es ànima, company —li va dir el poble català —aixó, en últim cas no es més que una solemne animalada.

Y ell perfidiós: —Lo dicho, dicho está.

Y 'l poble català: —Doncha 'lo dicho, tendrás que menjart'ho.

Y ell: —Que no me lo como.

Y 'l poble: —Donchs al pou!

Dit y fet. Ben poch va costar de preparar la cosa, quan ell mateix havia ficat els peus á la galleda. El poble va issar-lo, y pou avall, pou avall de mica en mica. (Recristina, y quina manera d'espeternegar á mida que anava baixant!... Pero aixó si, entre insolència y vituperi, entre bravata y arrogància, repetint sempre lo mateix: —Que no me lo como... Que no me lo como!...

Ni quan se mullava 'ls peus, ni quan tenia l' ayga á la cintura, ni quan li arribava al coll, deixava de repetir la mateixa cansó. Ultimament, ja cubert tot el cos, encara agitava 'ls brassos frenèticament, en sentit negatiu, com volgrent dir que no se 'l menjava.

Els monàrquics van aplaudirlo desaforadament.

Pero 'l poble català y en primer terme 'ls republicans, deduhint de aquests aplausos lo que aquell polítich se proposava, exclamava á coro: —Ara si qu' està ben illest! Es home al ayga.

O. DEL P.

AL ANY NOU

CANSONETA

Si vols redimir al teu pare de las faltas que ha comés, y t' interessas pels pobles y ets altruiats y després, á aquesta terra els ulls gira y ab noble sinceritat ves si no es hora de tréurela del seu lamentable estat.

Any nou, Any maco,

necessitem la mar de coses;

ino t' enganyém!

Necessitem que 'ns rebaixis el feix de contribucions que sobre nosaltres pesa, fentnos anà á tomballons. A pagar lo just y lícit á tot' hora ens hi avindrém, pero tant com ens demanar, ab franquesa, no podém.

Any nou, any tendre,

Any tot just nat,

no 'ns desatenguis,

fésnos-ho aviat.

Necessitem que 'ns sanejis l' ayre, temps há corromput pels miasmas teocràtichs que de lluny ens han vindut. Recorra ciutats y vilas, gírat á tots quatre vents

y sólo veurás una cosa: iconvents, res més que convents!

Any nou, Any tendre, Any tot just nat, illurans prompte, treus aviat.

Necessitem que 'ns defensis ab ferma resolució contra aquests tòts qu' embauçan al pobre traballadó. Ja n' hem sentit prou d' arengas, ja 'n tenim el cervell plé de paraules molt bonicas que no significan re.

Any nou, Any tendre, son un mal grà; t'apla la boca, fésos-ho callat!

Necessitem que 'ns arrenquis la cisanya que 'l despit ha anat sembrant entre 'l poble perque visqui desunit. Per més que sembla arrelada, no es or tot lo que lluix; tú pega estirada ènergica y veurás que bé segueix.

Any nou, Any maco, Any tot just nat, cuyls a 'rrecarcarle, fésos-ho aviat.

Necessitem que apartem los camins obscurs y vells; treguis depressa la llana que hi ha encare en molts clatells; no per medi d' estisoras de incòmoda aplicació, sinó empleant la gran eyna que se 'd'u educació.

Any nou, Any maco, creu que 'ns convé; treunys la llana, tréunys-ho bé.

Necessitem una bona injecció de llibertat, no de llibertat mentida com fins ara hem disfrutat, sino legítima, autèntica, sense imbècils ingredients, com la que tenen y gosan els pobles grans y conscientis.

Any nou, Any tendre, Any tot just nat, donans-ho prompte, portants-ho aviat.

Necessitem una escombra per comensá ab decisió el monumental dissappe que anys há espera la nació. Y á més de la escombra, un home digne y despreocupat, que sàpiga manejarla ab el salero adequat.

Any nou, Any tendre, necessitem la mar de coses. ¿Les obtindrem?

C. GUMI

BATALLADAS

ESITJÉM als lectors de LA CAMPANA DE GRACIA un feix any nou. Y concretant el nostre anhel, fem vot per que com á particulars tingui á casa seva lo qu' en aquest mon val més que tot: alegria y salut. Y pera que com á ciutadans de una nació víctima de tantas plagas y miserias, recobrin de una vegada aquelles energies salvadores, propias dels pobles que no 's resignan á ser sacrificats.

Si cada espanyol cumplís els seus devers y exerçis els seus drets, sense altra mira que alcanciar el bé de tots, que representa 'l bé de cada hú, ab més rapides de lo que sembla quedaria realisada la més trascendental de las Revolucions.

dent vot de gracies els que han trabajat per' alcançarla, entre 'ls quals devém mencionar en primer terme al Sr. Junoy, digne diputat per Barcelona, y al Sr. S. iano, qu' en els últims moments donà probas de una gran enteresa.

Alguns elements de sota má y 'ls conservadors á cara descuberta feren tot lo imaginable per' impedirlo. Caldrà no olvidarho.

Pero lo mateix en Maura qu' en Sánchez Toca al afirmar que 'l govern s' havia entregat als republicans, feren l' apologia de la gran victoria alcancada en aquest punt per l' opinió. Com á tal nosaltres la recullim y la proclamé.

**

Per més que no la considerem completa.

Será precis trallar fins á conseguir que s' obrin las portas de las presons y 'ls presidis á tots els que han sigut processats per mers delictes de opinió, contra 'ls quals en les malas tungadas s' emplea á Espanya un rigor exagerat.

Com també es necessari que recobrin la llibertat els obrers condèmnats per qüestions de caràcter social.

Já que 'l govern no s' mostra liberal en las qüestions políticas, que afecti esserho quan menos per la misericordia.

Els mateixos ministres trobarán que menjan més de gust si tenen, en aquest punt, la conciencia tranquila.

L' emigració dels traballadors de Béjar sembla que va endavant. El govern de Nicaragua s' ha ofert á embarcarlos el dia 24 del corrent mes.

Si las Repúblicas americanas se decidissen á seguir l' exemple de Nicaragua, en molt poch temps quedaría despoblada la meytat d'Espanya.

No quedarian aquí més que pressupostiveros, monopolisadors y frares.

El país que somíans els clericals.

A Sant Pere de Riudevitiles, y á la edat de 73 anys ha mort el conseqüent republicà Joseph Fontanals, coneget per Gabau, qu' en temps de la República manà un dels batallons *Guías de la Diputació*, havent tingut ocasió de prestar molta excelents serveys.

En Gabau se distingí de una manera notable en el fet d' armes de Caldas de Montbuy secundant á la columna manada pel tenient coronel Asencio Vega, que retxassà als carlistas quan expugnava aquella liberal població.

Home desinteressat y tot de una pessa, en Gabau estava sempre disposit á donar la vida per la causa de la República.

La *derrumbossis* dels partits monàrquichs, pintada per un monàrquich de tota la vida, l' Sánchez Pastor, revister polítich de *La Vanguardia*:

«No s' pot practicar desde lo alt la política que venim sufrint desde fá vint anys, sense que s' resenti y desquicifi—desde l' mes important fins al mes insignificant element dels que componen la màquina del Estat.

•Els partits polítics ni mereixen el nom de tals. (Se refereix, naturalment, als monàrquichs).

•En lloc de ser colectivitats agrupades en torn de un ideal pera realisar un pensament gran, son una especie de tribus, ahont familiars diversas se disputan el predomini y la direcció ab l' únic fi de ocupar el mando pel mateix mando sense programa de terminat ni cap missió que cumplir.»

**

Així es lo que passa á Espanya, y que no s' veu en cap més país del món.

L' articularista monàrquich reconeix que fins á França, ab sols saber el nom del President del Consell, ja se sab la missió que 'l govern existent ha de intentar portar á terme. *Cada home y cada grupo encarna una idea*; per ella arribar al mando; per ella viuen en el poder, y per ella abandonan el poder si no logran implantarla...

¿Qué tal? ¿No indican aquestas afirmacions de un monàrquich, que la veritat sempre sura?

**

Bó es que 'ls monàrquichs comensin á dictar ab tanta exactitud els resultados y considerandos de aqueixas sentencias justas.

La llàstima es que 'l poble no s' acabi de decidir á dictar el fallo, y sobre tot á executarlo!

Està probat que perque en Maura pugui pujar al poder encare son verda.

Y estát probat també que la continuació dels liberals es poch menos que impossible.

Si en Maura no pot constituir govern y 'ls liberals no poden continuar exercintlo ¿qué s' ha de fer?

¿Qué volen que 's fassí... Lo que 's fa sempre en aquest país. El ximple!

Un dels efectes produïts á França per la llei de separació de las Iglesias y 'l Estat ha sigut un document del arquebisbe de París, disposant qu' en el ceremonial de bodas y funerals s' estableixi una sola categoria pera pobres y riques.

Vegin com la República induueix al clero á democritizarse contribuint al mateix temps á restablir la puresa evangèlica.

Aurora diu que no pot estar conforme ab qui «siendo presidente de un Centro Republicano no cumple sus Estatutos dando las necesarias reuniones generales, facilitando el conocimiento del estado de cuentas á sus consocios, etc., etc.

Ni ab qui «siendo gerente de la Casa del Pueblo no ha convocat nunca al Consejo de Administración.»

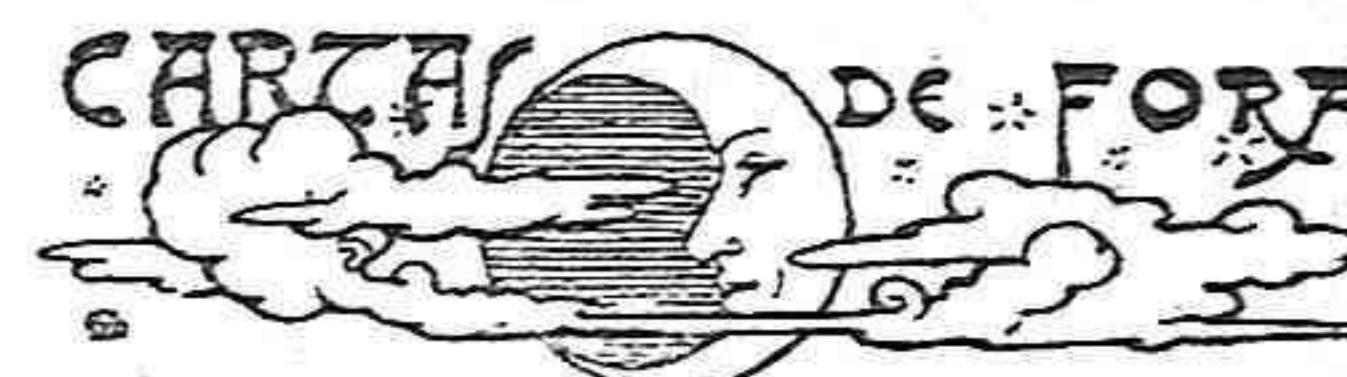
Ni ab el que «organiza un Sindicato aprobado y constituido por los presidentes de los Centros Republicanos, y una vez nombrado el Consejo de Administración, prescindió de él porque le dió la gana (palabras textuales).»

**

De manera que ho feu, porque le dió la gana. No té res d' extranya. La gana ha sigut sempre el móbil de tots els seus actes.

La «Sociedad Barcelonesa de Beneficencia» va teir l' amabilitat de remetre's deu bonos de *El gallo del pobre*, que foren oportunament repartits entre personas necessitadas.

En nom dels favorescuts, doném las gracies á la referida Societat.

LLORET DE MAR, 2 de janer.

De uns quants anys á aquesta part existeixen en aquesta vila unas congregacions de religiosos que expulsats de la vinya Fransa, en lloc de predicar l' amor entre 'ls immortals, deixant apart banderas y política, se dedicaren á empresorar intel·ligencies tendres, que pares desconeixents (per sa poca intel·ligència), abandonan sos fills á aquells que han abandonat sa familia per son propi benestar.

Els resultats de tot això serán, naturalment, funestos; y es hora de que 'ls vinyins se preocupin d' aquestes coses.

Si no volém ser dragats pel monstre de sabates ab cibellas.

S. PERE DE RIUDEVITLLES, 26 de desembre

Ahir va morir el veterano y batallador republicà don Joseph Fontanals (a) Gabau, á la edat de 73 anys; y avuy s' ha efectuat l' enterrament. El poble ha honorat com se mereixia al campió de la Democracia y de la República, que desde l' any 54 á aquesta fitxa havia pres part en tots els moviments encaminats á la defensa de les llibertats. Una gran gentada, entre la que s' hi veyan variis amics de San Quintí, de San Sadurní y una comitiva de Vilafranca, va acompañar el cadavre fins al cementiri, ahont en nom de la família el company Isidro Riús, de Vilafranca, donà les gracies als assistents á tant lucuïtos acte.

SANT GERVASI, 29 de desembre

El fabricant de sermons de la Bonanova per cómic se pinta sol. L' altre dia va fer l' paper de gitano ab molta naturalitat; lo mes sensible fou que ho pagués un pobre industrial plé de bona fé, per quan en lloc d' avisar-lo segons havien quedat per un traball ja convingut, als dos dies, el mossén, sense respectar los drets de la idea del confit industrial, engatjassava á un del seu relat per que li fes de franch

Així es com aquest putxinel predica y practica els manaments, donant al proxim lo qu' es seu.

PARLABÀ, 26 de desembre

Sembia que el nostre torero místich s' ha tornat un xic condescendent. El dia de Nadal durant el seu predicó (que va ser llarg) va dir moltes coses, totas de poca importància. Va comensar diuent que tot el poble ja sabia que tenia que entrar un altre bisbe y que serà aviat. Ademés excusatse, de que era pobre, ya dir que tothom d'onys que lo que pogués á fi de acabar d' arreglar la iglesia, per que seria una vergonya per ell y el poble que quan el bisbe anés á visitar la parroquia trobi la iglesia de aquell modo; y repetia donéu, donéu lo que pogués.

Anéu alerta, gent de Parlabà, que aquest mano no dorm sempre que te son. Recordéuvs de com vos tracta quan no us té de menester, principalment als pobres...

UNA CAUSA CELEBRE

Al palau de las Centurias, regió del mon Ideal, s' hi celebra avui la vista d' un procés sensacional.

Davant de la causa aquesta, la del célebre Marqués de Casa-Riera, ni es casa, riera, ni marques, ni res!

Per xó voltant l' edifici y ab ayradas actituts, per coneixre l' veredicte s' apinya las multituds.

Y á dins, en la immensa sala, de molt avans de las nou, bancs, tribunas, passadissos, tot es plé com un ou!

La impaciència en tots els rostres; la inquietud en tots els pits; fixas totas las mirades, y els relletjos, tots als dits.

Al tocar vintiquatre horas en el veïnat campanar, la expectació arriba al colmo.

La vista va á comensar.

Constituïda la sala, sona un timbre, tús la gent y á l' estradó l' yell Saturno actua de president.

La opinió, jurat benévol, s' està dreta al passadís y en el banc de les engunias s' hi assent l' any mil nou cents sis.

La presidència, ab las frasses que son de formalitat, interroga en esperanto, al infeliç processat:

—¿Quins edats tens?—Dotze mesos. —Y al mon qués has fet, tú, minyó?

—Jo res...—No diguis mentides!

Que parli l' acusació.

Tothom qui, en l' última anyada, s' ha sentit perjudicat, apila cárrecs y probas en contra del acusat.

Se li imputan fets gravíssims: agyuats, plujas, explosions, naufragis y terremots, y lleys de jurisdiccions.

Les veus que venen d' Espanya me l' deixan com un drap brut. L' un li crida. *Lervouxista!*

L' altre li diu: *Absolut!*

Armants entre 'ls uns y els altres tan soroll, que 'l president trencà quatre campanetes y crida á l' ordre, diuent:

—Calí l' poble! Prou escàndol! Y si aquest nyébit que grony creu que aquí es á Barcelona, l' esbotzo ab un cop de puny!

Ja qui hem escoltit els cárrecs citats per l' acusació, que parli qu' la defensa vulga perdre del minyó.

Aleshores, quatre quidams y un ministre agrafit s' adelantan, però 'l reo sosté qu' ell no ha delinquit.

No t' cansis—li diu la sala—en volquer fer l' innocent,

que la Crítica t' accusa...

—Pro m' accusa injustament. Jo he sigut com una espècie de rey constitucional sense cap poder ni forsa per fer bé, ni per fer mal.

De tot lo que se m' impulta, res hi ha que siga fet meu. La meytat, es fet dels homes y 'l restant, obra de Deu.

—Tens molta lletra menuda y ets religiós, oy?—Bastant.

—Doncha si aquí fossim á Espanya te faríam governant. Pero aquí altres lleys regeixen y un' altra serà te sort...—

Ab general simpatia l' any es condemnat á mort.

PEP LLAUNE

31 Desembre 1906.

ab tot y practicar la caritat cristiana, tal com ell la entén; l' altra, en canvi, pecant, sacrificantme l' honra, m' ha posat el pá á la boca y ha allargat els meus días. ¿Qui dels dos es més virtuós?

**

Vingué pel pobre vell l' hora darrera. L' infeliç morí tranquilament, amanyagat per la seva filla.

Estava el cadavr de cos present, y ella mateixa volgué anar á participar la defunció de seu germà, el sacerdot de Cristo.

Se presentà al Assiló tapada la cara ab un vel. Y quan se l' alzà, mostrant á son germà el rostre, ell se feu enrera escandalisat.

—¿Com t' atreveixes venir á profanar aquesta santa casa, dona impúdic, vergonya del meu nom?

—Encara no m' has donat prou disgustos ab la teva vida licenciosa? Per ta causa vinch essent la befa y l' escarni de la classe!...

Ella molt serena:

—No respondré á les teves invectivas. Ma conciencia està tranquila. He vingut á participar que 'l pare ha mort. Demà á les tres de la tarda l' enterrém. Ja estàs avisat per si vols venir á rendir-li aquest darrer tribut.

—Si, y que tothom parli de mí y que 's vaja multiplicant l' escàndol...

—Farás bé en no venir. Las teves oracions tamponch li aprofitaran. Y ben mirat ni falta que hi fas. Ja vindrà el clero de la parroquia sense faltarhi ni un soi sacerdot. He disposat que l' enterró sigués de primera classe. Encara m' queda un grapat d' or para costearlo. Y no està del tot mal 'veritat' que Venus que donà pà al nostre pare, mentre visquè, li proporcioni després de mort las oracions de la Santa Mare Iglesia.

**

Nota final: aquest quadro mal trassat no té altre mérit que 'l de haverse compost ab materials extrets de la vida barcelonina.

P. DEL O.

JUN ALTRE!

Al despedirme l' any vell aixafat com una coca, crech no hi ha una sola bocca que no digui peites d' ell.

L' un dia que ha estat any fatal, l' altre que ha estat any dolent, y 'ls mesos les pegan dihent que sols vingué per fer mal. S' esbrava l' qui l' ha arruïnat tractantlo de mal amich, y fins l' qui s' hi ha fet ric diu que ha estat desacertat.

Y ell ab la maleta á sobre, vell, xors y malaltis se'n v'á fet un infeliç, tronadíssim, brut y pobre.

Ja fora ell, el nou arriba tot alegré y joguer ab semblant molt rialler y ab expressió franca y viva.

Y un cop ha prés possesió tan hermós tothom el troba, que ab un crit de «Vida nova», se'l reb ab una ovació.

Tothom veu un altre esfèra, tothom creu serà felís, tothom veu un paradís, tothom d' ell favors espera.

Ja ha arribat el gran Messias, ja ha arribat el protectó carregat ab un sarro plé d' or, ditzas y alegrías.

Ja l' pa y vi anirán barato, la carn, vianda, l carbó, ja no hauré de tenir pò de que 'ns la pegui cap xato.

INTERVIEW AB L' EMPRESSARI

—Ja no té la *Belle France*?

—Ha rescindit el contracte: ara 'ns queda el Lleó, ab el que contém principalment per aguantar la temporada.

papat, fundadora del poder temporal, amiga rendida de l'Iglesia...

—¿Com ha sigut aixó? — va preguntar el Pare Etern, ingénument extranyat.

— Ara li explicaré.

Y coloçantse al mitj del grup, el benaventurat, que á punt fixo no sé si era Sant Balandrán ó Sant Balandrin, comensá la seva informació d'aquesta manera:

— Fransa, desde que dels seus destinos se'n han fet amos en Clemenceau y en Briand, está completement desconeçuda. S'ha acabat la deliciosa *entente cordiale* entre la Iglesia y la República, en virtut de la qual, malgrat els aparents radicalismes d'aquells díctiles demagogos, Roma seguia sent la verdadera mestressa de la roja Galia. Venir aquest malèit govern y derrumbarse el Concordat ha sigut tot hú.

— Permetme — va exclamar el Pare Etern: — no hi ha havia hagut primer un tal Combes, que també tinh entés qu'era un bon pàjaros?

— En efecte; però aquell, a dir la veritat, va limitar-se a reunir els explosius y carregar la mina. Els que en realitat l'han fet explotar son en Briand y en Clemenceau.

— De quina manera?

— Van començar per comunicar al Sant Pare que tenien el propòsit de fer entrar les congregacions religioses en el dret comú.

— Es á dir, fora privilegi. Que la mateixa, davant de la Ley, sigui la comunitat d'Assumpcionistes que'l circul de lampistas ó la societat d'enguixadors...

— Exactament. Inútil es dir la indignació que á Roma va causar pretensió tan estupendament impia.

— Per què?

— Home! ¿Aixó pregunta? ¿Es possible, ni en hipòtesis, admetre que l'Iglesia hagi de ser igual á un ateneo lāich ó una societat de resistència?

— Bueno, bueno: vés dihen.

— Roma, donchs, va protestar; el govern francès va pèndre's ho á la fresca, el clero s'posà al costat del papa; el dimoni de Briand, llençat ja en el camí de la violència, completà la seva obra dictant disposicions sobre disposicions, si l'una arbitraria, l'altra més, y així, pas á pas, hem arribat fatalment á la explosió del conflicte.

— Conflicte?

— Y gros. Figuris vosté que'l govern diu al clero que, si vol continuar disfrutant de las iglesias, es necessari que fassin una declaració.

— Carambal! Ja es exigència aquèsta.

— Ha manifestat també en Briand que pera que 'la sacerdots pogessin percibir tals ó qualas assignacions que l'pressupost del Estat els senyala, era també precís que fessin un' altra declaració.

— Dianatre!

— Resulta: que'l clero, obeyint respectuosament las ordres secretes de Roma, s'ha rebelat contra el Gobern francès, negantse á fer cap declaració, negantsse á cobrar y negantsse á tot. En Briand y en Clemenceau, per la seva part, han tornat sense miraments la pilota á la cort vaticana, y aquí té vosté perfectament dibuixada l'actual situació.

Callat el sant, el Pare Etern va passar dos ó tres cops la mà per la barba y preguntá:

— De manera que ara com ara els capellans francesos no cobran un xavo.

— No, senyor.

— Ni tenen iglesias.

— Ni una.

— Y si ells volguessin, ab sols acatar la ley y obir, sense ficarse en caborrias, al Gobern constituit, podrían disfrutar tranquilament dels temples, y cobrar y viure com una patriarcas...

— Es clar que sí; pero Roma...

— Roma els aconsella resistir, y negarse á tota avinencia, y mantenir aquesta agitació que ho té tot transformat...

— Naturalment...

— Donchs bé, Roma la ha metido y en cástich de la seva tonteria, li retiro la meva protecció y la deixó abandonada á las seves propias forças, que á jutjar per lo qu' està succehint, son ben escassas.

— Pero, Senyor...

— No hi ha Senyor que hi valgui. A Deu lo qu' es de Deu y al Céssar lo qu' es del Céssar. Ni la superbia ni l'orgull son virtuts cristianas, ni es fomentant la discordia á dintre d'una nació com se favoreixen els interessos de l'Iglesia.

Y dirigintse al Espirit Sant que per allí volava, li diigué ab un tó que no admetia responce:

— Terminatament te prohibeixo baixar á la Terra per res. Si'l Papa té mala-de-cap, que se'l passi; si necessita llum, que demani mistos á n'en Merry del Val...

Y aquí acaba la nostra verídica història.

Desde aquell moment, á Roma no han fet res de bo.

Per més que cavila, y pensa y tracta d'estudiar detingudament las cosas, no dona avuy el Papa un pas que no ensopegui.

Li falta el bon concell del infalible colom, la inspiració sagrada del Esperit Sant.

FANTÀSTIC

ELS ANTISOLIDARIS

Se pot sé antisolidari y portarse com persones! com persones de cultura, d' idees, de modos nobles...

Se pot sé antisolidari com se pot ser duch ó conde, pro s'ha de tenir respecte en tots moments, á tot hora, als que pensan y als que lluitan ab bona fe y al vergonya y ab conviccions ben sinceras, tant si son blanques... com rojas...

Se pot sé antisolidari perque es un dret que té l'home; pro aqueix dret té que exercirse ab el deber, que sanciona el raciocini, pur y ampli, la raó; jamsy la forsa.

Se pot sé antisolidari sense fer salvatges broncas sens motius que les expliquin. Las energicas revoltes mes resultan saludables quan les fa una part del poble. Las circumstancies caminan y arreglan, may las utopies.

Se pot sé antisolidari y no provocar ab formes què desdien de gent seria, de gent que vol ser democrata, de gent fraternal... qu'ensenya moral... ab daga y revolvió!

Els solidaris son mansos, inmorals, uns pocas soltes que 'ns han conquistat els neos. Y som gent conservadora...

¿Republique solidari?

isi es l'última paraula!

es una gran canallada... Avuy pera sé un gran home s'ha de ser molt Lerrouxista y aná á la Casa del Poble... sens l'intent de fer de sündich, ni d'klärir cossas foscas, ni immiscuirse en interessos que bé ó mal se relacionan ab la vida y 'ls miracles del Sant que é n'allí s'adra.

Jo pels altres may no parlo, parlo per mí; y ab molta honra dich: Que soch ferm solidari d' ideas, no de personas.

Soch republicà, y com sempre radical y ècrata... ab probas. Soch moral sempre, y ènergic... quan las circumstancies volen... Soch tot això y solidari... es á dir, qualsevol cosa, segons els fiers. Donchs, bueno. No fan tasca deshonrosa may, els ideals metafisichs, que diriam, son las obras.

Y la Solidaritat fa feyna que reconforta y os elements traballan cada hú per ell: tots pel poble!

Elements heterogenis fan realitats assombrosas de forsa, virtut y vida, quan el traball que se'l dona es intelligent, benèfic.

Y fan tasca deshonrosa; d' impaciencia irreflexiva; profaná escenes mortuorías; anar á pertorbar meetings; dir pestes de la gent noble perque no pensa com ells; atentar á las personas que del seu dret fan bon ús, ab misteris... y pistolas.

Y finalment, el sembrar en el partit la discordia ab fins duptos y estranyas y ab manyas molt ambiciooses.

Aixó es deshonrós y trist... Per ara eixas son las obras!

ANDRESITO

Una cosa es predicar y altre dar blat

En el periódich *Tierra y Libertad*, hi llegim las següents ratllas:

«En el periódico *El Progreso* y en su sección «Los que trabajan» se defiende constantemente el derecho que los obreros tienen, al ser despedidos de la fábrica, al abono del jornal de una semana siempre que el despido no se le avise con ocho días de anticipación.

» Pues bien; de la imprenta de *El Progreso* ha sido pedido un obrero, fundándose en la necesidad de hacer economías, y al querer sus compañeros prestarle la solidaridad repartiendo el trabajo, alegaron otro pretexto,

que bien pudiera ser una infamia, y fué despedido sin el acostumbrado aviso ni pago.

» Otro compañero nuestro que castigó las procscridades del encargado del mismo taller, de manera *muy expresiva*, también ha sido despedido de igual modo.

» Lo sorprendente es que esto ocurra en la imprenta PROPIEDAD del Redentor del Obrero, y cuyo encargado es uno que se llamó anarquista y que fué muy perseguido por ser alquiler de 30 duros mensuales para responder de lo que otros escriban.

» Hombre, hay que ser más pudorosos y guardar las formas...»

— Com ja sabeu, el Desembre de 1905, yo inocente en paz vivia sense pagar lloguer de casa ni altres mals-de-cap que la feyna del taller que m'donava per anar passant ab més ó menys aixamples del goig de viure, pero l'dia 1 de Janer de 1906 vareig casarme... y... aquí comenza el compte de gastos.

JANER

— Lloguer de casa (tercer pis) 30 ptas.

— Dipòsit ó fiança 50

— Mòbils y instalació 300

— Un traço negre per mí 75

— Botas de xarol, sombrero, camisa y corbata 35

— Papers de casament, cotxes, convit, etc. 100

— Suscripció al diari 1'50

— Una petaca de pell de Russi imitada 3'50

— Regalo de Reys. (La dona es padrina d' una nena filla de sa cosina) 7'50

— Per anar á piazza á rabi de 3 pess.

tas diàries. (31 dies) 93

— Sereno y vigilant 1'50

TOTAL 697'00 ptas.

FEBRER

— Lloguer de casa 30 ptas.

— Per anar á piazza. (28 dies) 84

— Suscripció al diari 1'50

— Sereno y vigilant 1'50

— Plats, ollas, gots (què la dona va dir que faltaven) 4'50

— Mudar el pany del pis, perque una nit varem sentir soroll á la porta 6

TOTAL 127'50 ptas.

MARS

— Lloguer de casa 30 ptas.

— Per anar á piazza. (31 dies) 93

— Sereno y vigilant 1'50

— Un paraguas de la subasta 5'25

— Unas sabates de goma 6

— Mitja dotzena de mitjons 2'50

TOTAL 139'75 ptas.

ABRIL

— Lloguer de casa. (Han posat ayuga viva) 32 ptas.

— Per anar á piazza. (30 dies) 90

— Son enfado no s'explica... 1'50

— ¿No es ell l'envist del Cel? 1'50

— Donchs que sufreixi... 10'50

— Una botina per ella. 15

— Una palma per la nena que la dona li es padrina. 4'50

— Una mona per la nena que la dona li es padrina. (La tal nena es una monada) 3'50

— Un bé blanch ab las potas negras que á la dona se li ha antojat per ésser Pasqua. 11

— Aufals pe'l bé 0'50

TOTAL 170'00 ptas.

MAIG

— Lloguer de casa. (L' amo diu que vol pujar el lloguer. A fi de mes marxém) 32 ptas.

— Per anar á piazza. (31 dies) 93

— Sereno y vigilant 1'50

— Suscripció al diari 1'50

— Tres visites de metje. (La dona no s' troba gayre bé) 6

— Una cotilla especial, segons encàrrec de la llevadora 25

— Un vestit senzill ab cos ample per ella 15

TOTAL 174'00 ptas.

JUNY

— Lloguer de casa. Ara estém més cèntrics: segon pis 40 ptas.

— Conductora y traslado 7'50

— Prop

JULIOL

— Lloguer de casa	40	ptas.
— Per anar á plassa	105	>
— Sereno y vigilant	1'50	>
— Suscripció al diari	1'50	>
— Bogadera. (La dona no pot rentar)	3'50	>
— Llogar una mitja criada. (La dona no pot fregar ni fer dissapte.) Pestaia, sense contarhi la teca	30	>
— Un trafo de fil per mí. (M' ofego de calor)	35	>
— Una sombrera de palla	4'50	>
— Una persiana pe'l balcó	12	>
TOTAL	233'00	ptas.

AGOST

— Lloguer de casa	40	ptas.
— Per anar á plassa. (Com que hi va la mitja criada i ella també menja)	124	>
— Sereno y vigilant. (Aquest mes han tingut feynar, paga doble)	3	>
— Suscripció al diari	1'50	>
— Llevadora	2'5	>
— Metje (que la cosa no va prou bé)	12	>
— Draps, potingas, etc.	10	>
— Altres etc., etc.	6	>
— Paga de la mitja criada	30	>
— Bateig, cotxes, ciri, barnús, confits, refresch, etc..	114	>
— Robeta de criatura y bressol	35	>
— Mitjas solas y talons per mí	2'50	>
TOTAL	403'00	ptas.

SETEMBRE

— Lloguer de casa	40	ptas.
— Per anar á plassa	124	>
— Sereno y vigilant	1'50	>
— Suscripció al diari. (El mes entrant me desasusrich)	1'50	>
— Despatxem á la mitja criada	12	>
— Lletdeburra. (La donona'n té dellet)	30	>
— Biberón senzill	0'50	>
— Una pell curtida, porque 'ls riubets que fa la nena en el llit no passi 'ls matallosos	7'50	>
— Visites de metje	10	>
— Medecinas	3	>
TOTAL	230'00	ptas.

OCTUBRE

— Lloguer de casa	40	ptas.
— Per anar á plassa	124	>
— Sereno y vigilant	1'50	>
— El metje diu qu' es precis donar á la criatura una bona dida perque havent nascut set mesos, està molt delicadeta. (6 visites)	12	>
— Corretjatge per trobar dida	5	>
— Mesada adelantada á la dida	50	>
— Viatje de la dida y sa cunyada	9	>
— Compro un désim	5	>
TOTAL	246'50	ptas.

NOVEMBRE

— Lloguer de casa	40	ptas.
— Per anar á plassa (estaviant)	115	>
— Sereno y vigilant	1'50	>
— Regalo á la dida perque á la nena li ha sortit la primera denteta	10	>
— Viatje de la dona y jo per anar á veure á la nena. (Cada dia la trobo més xata)	15	>
— Me compro un sobretodo perque 'm pelo de fret	60	>
— Un abrich per la dona perque també 'pela	40	>
— Varias apuntacions de la rifada de Nadal	20	>
— Extraordinaria per celebrar las festas. S' han presentat dida, didot y cunyada	60	>
— Bonas festas del carter, escombrayer, porter, sereno, vigilant, carboner y altres	9	>
Del désim no he tret res.		
TOTAL	281'50	ptas.

DESEMBRE

— Lloguer de casa	40	ptas.
— Per anar á plassa	115	>
— Mesada á la dida	50	>
— Regalo á la dida perque á la nena li ha sortit la primera denteta	10	>
— Viatje de la dona y jo per anar á veure á la nena. (Cada dia la trobo més xata)	15	>
— Me compro un sobretodo perque 'm pelo de fret	60	>
— Un abrich per la dona perque també 'pela	40	>
— Varias apuntacions de la rifada de Nadal	20	>
— Extraordinaria per celebrar las festas. S' han presentat dida, didot y cunyada	60	>
— Bonas festas del carter, escombrayer, porter, sereno, vigilant, carboner y altres	9	>
De la rifa, ni 'ls mils!		
TOTAL	419'00	ptas.

Ja veieu que tot va per relativa econòmia. No conto ni regalos de marit y molla que tot queda á casa.

Ni sablassos de familia.

Ni tabaco, pendre café, entrades de teatro y cinematògraf. Adobá'l rellotje, capsas de mistos, enllustrar les sabatas, cartas rebudas, ni sellos, cédules, ni tan sisquera pujar al trinxeria.

No'm digneu que hé jugat, he begut, he anat als toros ni m' he esgarriat una sola vegada.

Donchs, bé: ¿voleu saber la suma total dels dotze mesos del any?

Aquí la teniu: 3,322 pessetas 75 céntims, que fan sis cents seixanta quatre duros dos pessetas setanta cinch céntims!

¿Ingressos? El meu jornal: 4 pessetas y mitja, desequitant las festas. ¿Capital positiu? Una dona

que ja torna á sentir basqueig, y una criatura setmesa y xata.

Aquest es el balans del meu primer any de casat. ¿Qué m' hi diheu?

— ¡Pobre Peret! exclamarem tots á l' una, no sabent si plorar ó riure.

LLUIS MILLÀ

SOLIDARITAT

— AVANS —

Don Ximènec Cassany, fabricant molt burro y rich, ab sas grans trassas y manyas del districte s'fà cacich. No es extrany: té dos tallers, tres ó quatre cents telers, lo que ell diu: «Tinch bona cleda, y avuy qui té bens té vots, per que 'ls faig votar á tots y 'm va, fills, com una seda.» Y així ho fa. Venint dissapte ell mateix els vol pagar, y es molt franch, el vot no'l capta; es massa rich per captar. A tots diu ab molt descaro: «Creech que no tindrem reparo de votar demà per mí. Prenen la candidatura á l'urna hi veuréu en Fura que té bon y ll' till fi.» Cap al tart abocan l'olla, comptan vots y ivencedor! Ja ho celebren ab la colla ab espumós del millor. Se'n va á cassa satisfech, fa un petó al seu hereuet, y diu abrassant la dona: «Ja torno á ser diputat! Demà á disfrutar á Ciutat, que já sabs que 'l carrech dona.» Y tot torna á ésser alegría, tot són xefis y gaster, vestits, barrets; cada dia hi ha quelcom per estrenar. Fan viatges al estrangé, tot va en popa, mes que bé puig no 'ls vé de mil pessetas; y als obrers que 'l van votar com negres fa traballar y ni guanyan per monjetas.

— DESPRÉS —

A casa de don Ximènec hi regna tristesa gran, tanta xefia y tan bullici ha fugit com per encant. La senyora està malalta, ell sovint crida, s'exalta i' està sempre encaparrat. S'aben per què? Poca cosa. P'què 'l districte ja cosa disputarí el cacit. I' com bull aquell districte! Els meetings van á trompons, á cada pas té un conflicte, l' atacan per tots cantons. Tots els patriots s' uneixen y 'l mes bò que s' hi adhereixen fins els que creya sos bens. I' com li treuen el brillo! El tracteri de lladré y pillo, convertint's en llot d' incens. Qui ha tingut aquesta gracia de que desperits xixís sadollat de democracia fins el poble més sumis? Ja ho veieu: un moviment que esclata arreu furient, enrunant tot lo corcat. Una immoral fal-lera la bescantada senyera de la Solidaritat.

L'AVI RIERA

REPUBLICA

Li sabi Doctor Ramón y Cajal es una gloria d'Espanya, reconeguda en tot el món civilitzat.

Tant es així que li ha sigut concedit el premi Nobel.

Donchs bé, al mateix temps que Á Suedia li feyen aquesta justícia, el ministre d'Hisenda suprimia la consignació per el sostentiment del Institut bacteriològic que dirigeix l'il·lustre (atendràtich).

Lo que deu pensar el ministre de las sis erres: De sabi Espanya no n'ha de mantenir més que un: jo. Dels altres ja se'n cuidaran els extranjers.

El Papa ha dit que pera sostener la Iglesia á Fransa, està disposit a vendres'ho tot, fins la tiara. No faltarà algun Museo de la Historia que fassí gestions per adquirirla.

De totes maneres serà per ell molt sensible que per haverse posat al cap la idea de fer la guerra á la República francesa, tingui d'anar sense res al cap, ab perill de costiparse.

A l'última hora's van adonar que 'l ministre de las sis erres havia abolit la inamovilitat dels empleats d'Hisenda, al sant objecte de fer buys y collocarhi amics y parents.

La comissió mixta encarregada de ultimar el pressupost va esbullarli el marro, á pesar de lo qual

l'home s'ha quedat tan tranquil com si may hagués trençat cap plat ni cap olla.

Decididament, el món es dels tranquil.

Pero, per lo que pugui ser, bo será posarlo baix la vigilància dels representants de la nació.

En Romanones va dir que á Barcelona no hi havia més que trenta homes, capassos de cometre atentats terroristas.

Trenta, ni un més, ni un menos. Una dotzena y mitja, justa y cabal.

Es de presumir que quan senta una afirmació tan terminant, ell mateix els haurà contat. Y com pera contars els haugut de veure, no' compren ni s'explica que coneguentlos—perque qui veu coneix—no haja adoptat las providencias necessàries per evitar que pugui consumir las seves maldades.

Aparant una mica la cosa, no ha de ser difícil determinar qui, á lo menos indirectament, té la culpa dels atentats terroristes de Barcelona.

Llegeixo:

«Telegraffan de Dijón que el cura de Sainte Colombe ha sido encarcelado, acusandole de intentar contra el pudor de niñas de diez años, á las que ensenava el catecismo.»

De manera qu' era el catecisme lo que 'ls hi enseñava per intentar contra el seu pudor?

¡De qualsevol cosa s' diulen el catecisme!

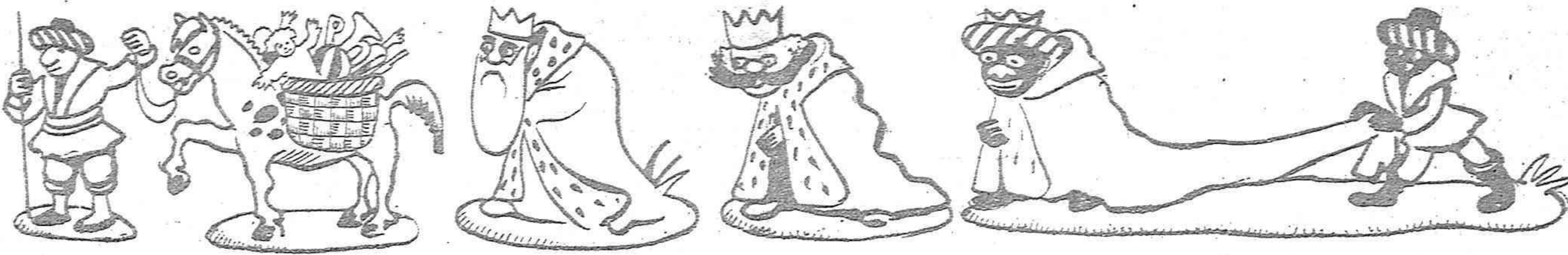
El Comité de l' Ofensa social ha obert recluta d'electors.

En una alocució inflamada de bélich entusiasmés els invita á anar-se á inscriure en el cens, al objecte de lluir tremendas batallas electorals contra la impietat y la Revolució.

D'ensé qu' hem llegit l' alocució la ploma 'ns treu molà á la mà, y la camisa no'ns arriba al cos. Per que aquesta gent que ho tenen tot, gracias á las complacencies del régimen, desde'l punt en que no están encare contents, sembla que aspiran á un més enlla.

L'altra nit vaig somiarlo.

Havien lograt estableir la religió catòlica romana obligatoria y com á sanció del cumpliment dels devers religios

[Ay que quan tornin á tréurela
potser s' haurá fet malbé!]

Has tret la rifa? Donchs ojo,
que l'treure no 't costi car:
ja deus sabé alló que diuhen
dels diners del sagristá.

El Reamur sota zero,
els impostos en augment...
Ab novas d' aquest calibre,
veyam qui no's queda fret?

L. WAT

Á LO INSERTAT EN LO PENÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Pa-que-ti-lla.
2. ANAGRAMA.—Cinta—Canti.
3. CONVERSA.—Caldas.
4. TARJETA.—La mala sombra.
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Evaristo.
6. GEROGLÍFICH.—Cacaus y avellanas.

Han endevinat totas ó part de las soluciones corresponents al número anterior, els caballers: R. A. Pau de las Calzas Curtas, Ll. Badia, Moka Soka y C., Ramiro Espinosa, Salvador Tània, C. de Ll., Vicens Borrás y Baiges.

XARADA

Es fruya la dos-primera,
que se 'n fa molt poch cabal,
no crech que cap marmanya
may n'hagi cobrat un ral.

Dos-tercera es animal
y d' els que més se belluga,
com ell té la ballaruga
hasta balla el kake-calla.

Sàpigas, amich lector,
que he volgut fer la xarada,
però, lo qu' es ma estimada
està molt de mal humor
perque he posat el seu nom
comparat á un animal,
y si acertan la total
se n' enterarà tothom.

J. FAIGES CANALS

ANAGRAMA

(DECLARACIÓ AMOROSA)

Personatges: ELL Y ELLA

ESCENA ÚNICA

(Després de un rato de polèmica diu ell.)

ELL Donchs ara 'm vull declarar
¿Perquè negar-ho? ¡Jo t' am!
Primer morirme de fam
que deixarte d'estimar.
Tan sols per tú es mon amor,
per posseí'l teu ne prego.
¡Me'l vols donar?

ELL ¡No te l' nego!
Y ab gust t' entrego l' meu cor.
Tas paraus, Tot asymada,
tan valor m' han total
que l' més fells des mortals
me has fet aquesta vegada.
¿Pura virata es això?...
¡Tú m' estimes?

ELL Es ben cert.
Jo tan ditzós?... ¡No pot ser!
¡Oh, gracias! ¡Fes'm un petó!

N. MUTSU-HITO

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0.
3	0	5	1	0	5	7	9	0.	>
9	0	1	2	4	5	7	0.	>	>
3	0	8	5	4	6	0.	>	>	>
3	7	4	5	0	6.	>	>	>	>
3	0	5	6	0.	>	>	>	>	>
0	3	4	5.	>	>	>	>	>	>
6	0	2.	>	>	>	>	>	>	>
3	7.	Nota musical.							
2.	Vocal.								

MOKA SOKA Y C.

TARJETA

A. LLEDÓ VERA

Formar ab aquestes lletras degudament combinades el títol de una aplaudida sarsuela.

R. A. (a) PAU DE LAS CALZAS CURTAS

GEROGLÍFICH

X
O R
L L L
E L S
I
:

JOANET DE L' ERA

El qu' entra y 'l que surt

1906:—¿Ahónt vas, desventurat? ¿Ja sabs ahónt te ficas?

1907:—No passeeu cuidado. ¿Que no veieu que ja vinch previngut?

CONVERSA

—¡Pobre noi! D'ensé que l' va deixar la xicota, que va començar á afisquirse que ara mateix ni sembla el

—¿Qué t' refereixes á n' en Mariano, potser?

—¡No, home, no!

—¿Donchs á qui?

—Búscahc: jo mateix acabo de dirtho, y encare m' ho preguntes?

COLL DE CLAU

D.ª Clara si seu marit,
nomenat D. Pau el boní,
li va dir:—Tu, tot fent l'orni,
quan Loubet vas 'nà Madrid.
—Pero hi vaig anà en l' expresa

—Y no has d' estar arrupit
si vas tan desarropat?...
—¿Qué vols pescá un costipat
de garmella y de pit?...
—Me'n he surtit sense l'rus
y 't ben juro que ara 'm pesa.
—¿Cóm pot ser, amich Franquesa,
que t' pesa lo que no dus?

AGUINETA

Té un pinzell el pintó Arenas
sols per ferhi nens y nenas.

Un petó va fé en Tarrida
á sa muller Araceli,
exclamant ella dormida:
—¡Ay, Enrich, rey de ma vida!—
y l' pobre 's deya Cornell.

ABELARDO COMA

—A sa mullé insultá en Pí
y hasta li pégá...

—¿Per qué?
—Perque bacallá al matí
per esmorzar li va fé'...
y per diná...
—Igualment.

—Si.

Pro el millor va sé al sopá:
Sa muller, sempre tossuda
en dari el mateix menjá,
y ell... itunyal...
—¿Y ella?...

—Muda...
ella sempre ba-callá.

J. MONT

Una extrangera que visitava Espanya per primera vegada estava encantada de la costüm que hi ha en el nostre país de oferirho tot á la persona ab qui 's parla.

Visita un una casa:
—Aquí es á casa de vosté—diu l' amo que li fais honor.

Veu un qualsevol objecte que li agrada:

—Está á la seva disposició.
—Aixó es molt galán, molt caballeresch, molt espanyol—deya l' extrangera.

* *

Sent aixís que 's mostra tan entusiasta de aqueixas costums—li digué un amich—suposo que vosté estarà disposada á seguirles, á lo menos mestres se trobi a Espanya.

—Ab tot el cor!—digué la extrangera.

—Me'n alegra molt. Y permetím que la subjecti á la primera prova. Senyora, té uns llabis encantadors.

L' extrangera soptada no sab qué respondre.

—Vaja, qué fa? Diguí lo que ha de dir: «Caballer, estan á la seva disposició.»

CORRESPONDENCIA

Caballers: Un catalanista, K. Garro, P. Miguel, J. Aguas, Joseph Fontané, Francisco Escolà, Chaiffeur, Trompa, Ramiro Espinosa Wey, C. Orim, Enrich Bonagriga (a) Suat, Arcadi Guasch, y A. Meseguer: Una R y una E.

Caballers: Miquel Roca (a) Calet, R. A. (a) Pau de las Calzas Curtas, Caganissus, y Moka Soka y C.: Casi tot.

Caballer: Antolí B. R.: Els cantars son faltats de sentimiento.—Joseph Sala: Ab molt gust el complaixíam, pero ja veu que l'espay no 'ns sobra pera satisfacer á tothom.—Joan Quintana: Com ja pot comprendre, nosaltres no 'ns hi podem anar á fixar en si el que 'ns escriu es vosté mateix ó es un altre.—L. Dalmau: Tampoch es perfecte, les repetides assonances finals de las darreras estrofes desllueixen la composició. Ab tot, per xó, la cansoneta es bonica. Y mandar!—A. Roca C.: Té rahó; la novia se 'l va volguer rifar, y ara 'oh vendetta' yosté 's voldria rifar als llegidors...—Eugenio Durán: No 'ns acaba de resultar.—Ramón Rull: Poca gracia.—Cunill de Mar, y C. C.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns envian, per varius motifs.—Pere Romaguera: Ja té rahó, ja... Tantas mercés pels bons desitjos.

Impremta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch Lorilleux y C.

